

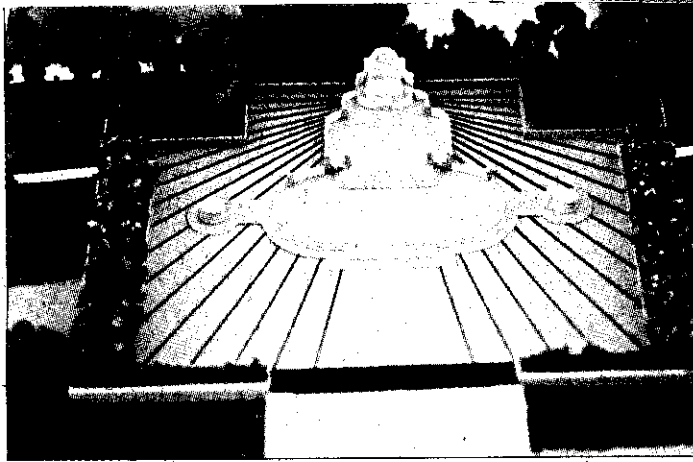

เทศนิเวศ **วารสาร**

พระราชานุญาต อนุสรณ์สถิตความรัก ความศรัทธา

วารากสำคัญที่ทำให้การแพทย์และการ
 สาธารณสุขของประเทศไทยพัฒนา
 เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศทั่ว
 โลกได้ตั้งเช่นปัจจุบันก็เพราะพระมหากษัตริย์คุณ
 แห่งองค์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดช
 จักรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนคริน
 ทรบรมราชชนนี...
 ด้วยพระปณิธานมุ่งมั่นให้พสกนิกรทั่ว
 ชาติได้มีสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตที่
 ดีมีตลอดพระชนม์ชีพพระองค์ทรงประกอบ
 พระราชกรณียกิจด้วยความวิริยะอุตสาหะ เสีย
 สละ ทรงทุ่มเทพระวรกายพัฒนาการแพทย์และ

แบบจำลองหินที่โดยรอบพระราชนุสาวรีย์ฯ

การสาธารณสุขให้ก้าวไกล

พระราชกรณียกิจอันเป็นคุณูปการอนงอนันต์เหล่านี้ ชาวไทยทุกคนต่างซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมดังพระเกียรติที่ได้รับพระราชสมัญญานามว่า "พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของไทย" และ "พระมารดาแห่งการสาธารณสุขไทย"

ในโอกาสที่มีการจัดสร้างพระราชนุสาวรีย์สมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนี บนแท่นฐานเดียวกันครั้งนี้ นอกเหนือจากการน้อมถวายพระเกียรติคุณและเฉลิมพระเกียรติ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมเกล้าฯถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้เป็นอนุสรณ์สถิตแห่งความรัก เทิดทูนและรำลึกถึงพระเมตตา พระมหากรุณาธิคุณ

พระราชนุสาวรีย์ฯแห่งนี้ยังมีความสำคัญคือเป็นศูนย์รวมพลังศรัทธาและปลุกสำนึกให้ผู้นับถืองานด้านการแพทย์และสาธารณสุขสืบสานพระราชปณิธานของพระองค์ให้บังเกิดผลสูงสุดกับประชาชนต่อไป นอกจากนี้ยังมีความพิเศษคือเป็นพระราชนุสาวรีย์แห่งแรกของประเทศที่จัดสร้างในรูปลักษณะนี้ !!!

ก่อนพระราชนุสาวรีย์ที่มีความหมายต่อคนไทยทั้งประเทศจะมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในเดือนธันวาคมที่จะถึง ขอย้อนอดีตรำลึกพระราชกรณียกิจและพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านทั้งสองที่ทรงมีต่อการแพทย์และสาธารณสุขไทย

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ผู้ทรงสถิตในดวงใจของปวงชนชาวไทยทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ 89 ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีสวรินทิรา พระบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2434 ขณะทรงพระเยาว์ทรงศึกษาที่โรงเรียนในพระบรมมหาราชวังและเสด็จศึกษา

ต่อต่างประเทศที่โรงเรียนแฮร์โรว์ ประเทศอังกฤษ ศึกษาวิชาการทหารเรือในประเทศเยอรมนี เมื่อจบการศึกษาได้รับพระราชอิสริยยศเป็นนายเรือตรีแห่งราชนาวีเยอรมันและนายเรือตรีแห่งราชนาวีสยาม นาวาเอกและนายพันเอกทหารบก (ราชองครักษ์) จากนั้นทรงลาออกจากกองทัพเรือเพื่อเสด็จไปศึกษาวิชาการสาธารณสุขและวิชาการแพทย์ ณ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี พ.ศ. 2463 พระองค์ทรงอภิเษกสมรสกับนางสาวสังวาลย์ ตะละภัฏ (สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) มีพระธิดาและพระโอรส 3 พระองค์ ขณะที่พระองค์เข้ารับราชการทรงดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อาทิ อธิบดีกรมมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ ข้าหลวงตรวจการศึกษาทั่วไป นายกรรมการคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล กรรมการสภาภาชาดสยาม ประธานกรรมการอำนวยการวชิรพยาบาล พระอาจารย์พิเศษคณะอักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์และแพทย์ประจำโรงพยาบาลแมคคอร์มิค จ.เชียงใหม่ และทรงสิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 24 ก.ย. พ.ศ. 2472

พระราชกรณียกิจที่เป็นคุณูปการยิ่งใหญ่แก่ประเทศชาติและประชาชน โดยเฉพาะด้านการแพทย์และสาธารณสุขไทยนั้น พระองค์ทรงมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาแพทยศาสตร์และพยาบาลของไทย จนได้มาตรฐานสูงเป็นที่ยอมรับจากนานาอารยประเทศ...

นอกจากนี้ทรงสละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์พระราชทานทุนการศึกษาให้กับแพทย์และพยาบาล อีกทั้งได้พระราชทานเงินเป็นทุนการสอน คั้นคว่ำและทรงขอพระราชทานทุนจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์เป็นทุนสำหรับศิริราชและทรงปรับปรุงโรงพยาบาลวชิรพยาบาล แมคคอร์มิค

และโรงพยาบาลสงขลา ฯลฯ

ขณะที่พระราชกรณียกิจด้านการสาธารณสุข พระองค์ทรงร่วมพิจารณาพ.ร.บ.การแพทย์ พ.ศ. 2466 โดยทรงแก้ไขเป็นกฎหมายการแพทย์ฉบับแรก ประกอบกับส่งเสริมกรมมารดาและทารก สงเคราะห์ ช่วยเหลืออบรมแพทย์สาธารณสุขมณฑล ในส่วนพระราชกรณียกิจทางวิชาการ พระองค์ทรงดำริจะสร้างโรงเรียนสาธารณสุข เช่นเดียวกับพระราชนุสาวรีย์การศึกษาทันตแพทย์ ฯลฯ

นอกจากนี้พระองค์ทรงสร้างรากฐานการวิทยาศาสตร์แห่งชาติ โดยพระราชทานทุนส่งนักเรียนไปศึกษาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยาที่ประเทศอังกฤษ ผลิภัณฑ์คิดเป็นครูสอนวิทยาศาสตร์กระจายไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ และผลิตบัณฑิตทันตแพทย์ เกษษกร วิศวกร สถาปนิกและบุคลากรงานสาธารณสุข ฯลฯ

ตลอดพระชนม์ชีพทรงมุ่งมั่นปฏิบัติพระราชกรณียกิจพัฒนาวงการแพทย์ไทยให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และเสริมสร้างความ เป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาราษฎร โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ พระองค์จึงเป็นปูชนียบุคคลของชาติ เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์การศึกษา สังคมสงเคราะห์ วิทยาศาสตร์ การแพทย์ การพยาบาลและการสาธารณสุขของไทย....

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี "พระมารดาแห่งการสาธารณสุขไทย" พระองค์ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 21 ค.ค. 2443 ทรงเป็นสตรีไทยรุ่นแรกที่มีโอกาสได้รับการศึกษาแบบสมัยใหม่ ทรงเรียนวิชาพยาบาลที่โรงเรียนแพทย์ ผดุงครรภ์และพยาบาลที่โรงเรียนแพทย์ผดุงครรภ์และพยาบาลแห่งศิริราช ทรงสำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรในปี พ.ศ. 2459 ต่อมาทรง

“พระราชกรณียกิจอันเป็นคุณูปการอันเอกอนันต์ชาวไทยทุกคนต่างซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมพระเกียรติที่ได้รับพระราชสมัญญานามว่า “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของไทย” และ “พระมารดาแห่งการสาธารณสุขไทย””

ต้องทำหน้าที่พ่อและแม่ของพระธิดา-โอรส ทั้งสามพระองค์ พระราชภารกิจสำคัญของสมเด็จพระบรมราชชนนีก็คือ การอภิบาลยุวชาติวิชิไทยท่ามกลางสถานการณ์ที่อ่อนไหวในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการปรับตัวทางการเมืองของประเทศไทย

ด้วยพระปณิธานมุ่งมั่นที่จะสืบสานรอยพระยุคลบาทพระบรมราชชนก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชกรณียกิจด้านการแพทย์ พยาบาล และการสาธารณสุข ในงาน ด้านการแพทย์ ทรงก่อตั้งมูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) พระราชทานทุน

คุณภาพชีวิตที่นำไปสู่การปฏิบัติ อาทิ การวางแผนครอบครัว การโภชนาการ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นต้น นอกเหนือจากพระราชภารกิจดังกล่าวทรงมีพระราชประสงค์แรงกล้าที่จะอนุเคราะห์คนพิการ มุ่งหวังให้เขาเหล่านั้นมีการศึกษา ทดเทียมและเป็นที่ยอมรับในสังคมและช่วยเหลือตัวเองได้ เช่นเดียวกับผู้ป่วยโรคเรื้อน พระองค์ทรงเป็นเสมือนพระเจ้าผู้ช่วยสร้างชีวิตใหม่ให้

น้ำพระทัยและพระมหากรุณาธิคุณมิได้ประจักษ์แต่เพียงคนไทยเท่านั้น องค์การอนามัยโลกได้ตระหนักถึงพระราชภารกิจอันยิ่งใหญ่นี้ด้วยเช่นกัน จึงขอพระราชทานนามเกสรน้ำนมกระหม่อมถวาย “เหรียญทองสุขภาพดีถ้วนหน้า” แต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเป็นพระองค์แรกในประวัติศาสตร์ขององค์การอนามัยโลก...

พระราชานุสาวรีย์อนุสรณ์สถิตความรักแห่งนี้ที่จะประดิษฐานอยู่ภายในกระทรวงสาธารณสุข ปฏิมากรแกะหน้าจากมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.นันทวรรณ จันทนะพะลิน ผู้ออกแบบกล่าวถึงพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอยู่บนแท่นฐานเดียวกัน

ว่า พระราชานุสาวรีย์สร้างขึ้นด้วยโลหะสัมฤทธิ์ขนาด 2 เท่าครึ่งของพระองค์จริง ผลงานพระองค์เรียบง่ายแบบไทยซึ่งสื่อสัญลักษณ์ได้ชัดเจน อีกทั้งแตกต่างจากพระราชานุสาวรีย์ทั่ว ๆ ไป

นอกจากนี้ทั้งสองพระองค์ประทับนั่งเคียงกันในลักษณะโค้งเข้าหากันเล็กน้อยแสดงให้เห็นถึงพระเมตตา พระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อปวงชนชาวไทย ส่วนบริเวณลานพระราชานุสาวรีย์จะประดับตกแต่งด้วยน้ำพุทั้งสองข้าง มีต้นป๊อบ ต้นลิ้นทมขาวและต้นลำดวนเป็นพรรณไม้ประดับ รวมทั้งพรรณไม้ต่าง ๆ เพิ่มความสวยงามให้กับพระราชานุสาวรีย์แห่งนี้ซึ่งใกล้เสร็จสมบูรณ์แล้ว

ได้รับทุนศึกษาต่อวิชาพยาบาลที่สหรัฐอเมริกา หลังจากสมเด็จพระบรมราชชนกทรงนำพระชายาพร้อมพระธิดา-พระโอรสกลับประเทศไทย ทรงมีพระราชปณิธานแรงกล้าที่จะใช้ความรู้ทางวิชาชีพเวชกรรมที่เรียนมาดูแลรักษาผู้ป่วยด้วยหลักมนุษยธรรม

แต่แล้วทุกสิ่งก็มิได้เป็นไปดังที่วางไว้เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกสวรรคต ขณะนั้นสมเด็จพระบรมราชชนนีมีพระชนมายุเพียง 29 พรรษา

ส่วนพระองค์ให้กับนักศึกษาแพทย์ ทรงก่อตั้งมูลนิธิธันยวิรักษ์เพื่อส่งเสริมให้มีการตรวจวินิจฉัยโรคมาเร็งได้ด้วยเครื่องมือแพทย์และเทคนิคที่ทันสมัย ด้านการพยาบาล ได้พระราชทานทุนการศึกษาแก่นักเรียนพยาบาลและทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานชื่อวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีหน้าหน้าชื่อวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกแห่ง ฯลฯ

ด้านสาธารณสุข ทรงสนพระทัยส่งเสริม

ด้วยน้ำพระทัยที่ทรงคำนึงถึงประโยชน์ของชาติบ้านเมืองและประชาชนผู้ยากไร้ ด้วยโอกาสตลอดจนพระราชกรณียกิจอันเอกอนันต์ถึงวันนี้พสกนิกรไทยทุกคนต่างซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และจดจำสถิตถาวรตลอดไปชั่วนิรันดร์ ...

พจนานุกรม บุณยเลิศ